

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni istungi protokoll nr 166

Eesti, videosild

Reede, 5. juuni 2026

Algus 9.00, lõpp 10.32

Juhataja: Peeter Tali (esimees)

Protokollija: Roosmarii Kukk (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Katrin Kuusemäe, Aivar Sõerd, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus, Luisa Värk

Komisjoni ametnikud: Teele Vares (nõunik-sekretariaadijuhataja), Teele Taklaja (nõunik), Getter Kristen Treumuth (nõunik)

Puudusid: Arvo Aller, Enn Eesmaa, Rain Epler, Tiit Maran, Anti Poolamets, Maido Ruusmann ja Kristo Enn Vaga

Kutsutud: taristuminister Kuldar Leis ning Kliimaministeeriumi liikuvuse asekanstler Sander Salmu ning välissuhete osakonna nõunik Viktoria Sitnik, Justiits- ja Digiministeeriumi Euroopa Liidu asjade ja väliskoostöö osakonna nõunik Sandra Kaljumäe (1. päevakorrapunkt); Rahandusministeeriumi nõunik Märten Ross, Kliimaministeeriumi kliimaosakonna nõunik Annika Varik (2. päevakorrapunkt); taristuminister Kuldar Leis, Kliimaministeeriumi elukeskkonna ja ringmajanduse asekanstler Ivo Jaanisoo, energia- ja ressursitõhususe valdkonna juht Riina Tamm ja välissuhete osakonna nõunik Rahel Kelus (3. päevakorrapunkt); Justiits- ja Digiministeeriumi karistusõiguse ja menetluse talituse juhataja Andreas Kangur (4. päevakorrapunkt); Riigikantselei strateegiabüroo innovatsioonivaldkonna nõunik Regina Tagger, julgeoleku ja riigikaitse koordinatsioonibüroo nõunik Keaty Siivelt ja Euroopa Liidu sekretariaadi nõunik Ülle Hanson (5. päevakorrapunkt); Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööstusvaldkonna juht Kaspar Peek, ettevõtluskeskkonna ja tööstuse osakonna nõunik Pedro Pokk, EL ja rahvusvahelise koostöö osakonna vanemnõunik Evelin Tõnisson, Kliimaministeeriumi ehituse ja elukeskkonna osakonna ehitustegevuse valdkonnajuht Liisi Pajuste ning keskkonnakorralduse ja kiirguse osakonna nõunik Hanna Vahter (6. päevakorrapunkt); Riigikogu Kantselei avalike suhete osakonna pressinõunik Maris Meiesaar (1.–7. päevakorrapunkt); Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaadi nõunikud Karin Zereen ja Erik Marksoo (2. päevakorrapunkt); Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaadi nõunik Ingel Pilviste (3. päevakorrapunkt); Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaadi nõunik Age Inkinen (6. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Eesti seisukohad 8.-9. juunil 2026 toimuval Euroopa Liidu transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu istungil (transport ja telekommunikatsioon)
2. Eesti seisukohad 11. juunil 2026 toimuval eurorühma kohtumisel ja 12. juunil 2026 toimuval majandus- ja rahandusnõukogu istungil
3. Seisukoha andmine: Avalik konsultatsioon: Energiatõhusus – õigusraamistik pärast 2030. aastat

4. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi osas, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning laste seksuaalset kuritarvitamist kujutava materjali vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK – COM(2024) 60
5. Seisukoha andmine: drooni- ja droonitõrjevaldkonna turvalisuse tegevuskava osas – COM(2026) 81
6. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse meetmete raamistik tööstussuutlikkuse ja süsinikuheite vähendamise kiirendamiseks strateegilistes sektorites ning muudetakse määrusi (EL) 2018/1724, (EL) 2024/1735 ja (EL) 2024/3110 – COM(2026) 100
7. Info ja muud küsimused

1. Eesti seisukohad 8.-9. juunil 2026 toimuval Euroopa Liidu transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu istungil (transport ja telekommunikatsioon)

Kuldar Leis andis ülevaate Eesti seisukohtadest 8. juunil 2026 toimuval transpordi nõukogu istungil. Taristuministri sõnul käsitletakse seadusandlike arutelude raames Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja Küprose eduaruannet keskkonnahoidlike ettevõtte sõidukite määrase ettepaneku kohta. Info ja muude küsimuste päevakorrapunktis liitub Eesti Belgia ja Leedu esitatud ebapaberitega ning automatiseeritud sõidukite Euroopa testala loomise deklaratsiooniga. Deklaratsiooni eesmärk on kiirendada automatiseeritud sõidukite kasutuselevõttu, parandada liiklusohutust ning tugevdada Euroopa autotööstuse konkurentsivõimet. Eesti ei toeta liikmesriikidele siduvate eesmärkide seadmist keskkonnahoidlike ettevõtte sõidukite määra osas ning peab oluliseks, et kohaldamisala ei tooks kaasa põhjendamatu haldus- ega majanduskoormust eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele ega eratarbijatele. Sarnaseid seisukohti on väljendanud ka teised liikmesriigid ning Eesti on liitunud ühiskirjaga, milles tehakse ettepanek asendada siduvad riiklikud eesmärgid suuniste ja stiimulitega. Eesistuja kompromisstekst sisaldab seni peamiselt tehnilisi muudatusi ning poliitilistes küsimustes püsivad olulised erimeelsused. Transpordisektori heitkoguste vähendamisel peab Eesti oluliseks kestliku liikuvuse edendamist, sealhulgas ühistranspordi ja jalgrattataristu arendamist, alternatiivkütuste kättesaadavuse parandamist ning veo suunamist võimaluse korral maanteelt raudtee- ja meretranspordile. Raudteeühenduste arendamisel teeb Eesti koostööd Läti ja Leeduga, et taaskäivitada Merevaigu rong Kaunasest Muuga sadamani. Alternatiivkütuste taristu arendamisel peab Eesti oluliseks turunõudlusest ja tehnoloogianeutraalsusest lähtumist ning toetab raskeveokite elektrilaadimistaristu eesmärkide edasilükkamist viie aasta võrra või nende vähendamist. Belgia ebapaber juhib tähelepanu vajadusele kiirendada Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi ehk ERTMSi (inglise keeles *European Rail Traffic Management System*) kasutuselevõttu ning vähendada liigset bürokraatiat ja tehniliste standardite sagedasi muudatusi. Leedu ebapaber käsitleb sagenenud õhust lähtuvaid hübriidohte, sealhulgas mehitamata õhusõidukite intsidente ning GNSS- ja GPS-häireid, mis mõjutavad lennu- ja mereliikluse toimimist.

Urve Tiidus küsis, et kui soovitakse kiirendada automatiseeritud sõidukite kasutuselevõttu, siis kas pööratakse tähelepanu maanteede vastavusele ja kas selleks on ka rahalisi vahendeid. **Kuldar Leis** vastas, et Eesti maanteed on automatiseeritud sõidukite katsetamiseks üldjoontes sobivad, mida kinnitab ka Transpordiameti luba Tesla juhiabisüsteemi kasutamiseks. Ministri sõnul on peamine takistus praegu õiguslik raamistik ning liikmesriikide erinev regulatiivne valmisolek. Näiteks Leedust Eestisse liikudes pole Lätis võimalik juhiabisüsteemi kasutada, kuna Läti ei ole vastava muudatusega liitunud. Ta lisas, et Euroopa-ülene testkeskkond looks

võimaluse ka teistele turuosalistele oma süsteeme rakendada, kuid praegu on tegemist üksnes testimise, mitte seadusliku muudatusega.

Peeter Tali tegi ettepaneku toetada taristuministri esitatud Eesti põhisõnumeid.

Sandra Kaljumäe andis ülevaate Eesti seisukohtadest 9. juunil 2026 toimuval telekommunikatsiooni nõukogu istungil. Justiits- ja Digiministeeriumi Euroopa Liidu asjade ja väliskoostöö osakonna nõunik sõnas, et päevakorras on Euroopa ärikukru üldise lähenemisviisi heakskiitmine, digivõrkude määruse ja küberturvalisuse teise määruse eduaruanded. Täiendavalt toimub arutelu tehnoloogilise suveräänsuse ning Euroopa Liidu ja Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu (ITU) koostöö tugevdamise teemal. Ministrite lõunaarutelu keskendub satelliitühenduse rollile Euroopa Liidu suveräänsuse ja konkurentsivõime tagamisel. Eesti uuendab seisukohti ärikukru ja tehisarukondpaketi (AI omnibussi) osas. Ärikukru puhul toetab Eesti üldist lähenemisviisi, rõhutades vajadust paindlikkuse järele ning märkides, et lahendus ei muutu avalikule ega erasektorile kohustuslikuks ning riigiasutused peavad tagama suhtluseks riigiga vajalikud põhifunktsioonid nagu digiallkirjade aktsepteerimine ja autentimine. Eesti varasemad seisukohad jäävad kehtima ja esitatakse deklaratsioon põhiliste seisukohtadega läbirääkimisteks. Ai omnibussi läbirääkimiste käigus toimusid muudatused, toetame koondpaketi üldist kompromissi ja oleme solidaarsed Saksamaaga. Samuti toetame määruse lisa 1a ja 1b ühendamist ning masinamääruse valdkonna üleviimist. Kokkuvõttes märkis S. Kaljumäe, et Eesti peamised seisukohad on läbirääkimistel olulisel määral arvesse võetud.

Peeter Tali tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti Euroopa Liidu telekommunikatsiooni ministrite nõukogul.

Otsustati:

1.1. Toetada taristuministri esitatud Eesti põhisõnumeid (konsensus: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Katrin Kuusemäe, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus, Luisa Värk).

1.2. Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti Euroopa Liidu telekommunikatsiooni ministrite nõukogul (konsensus: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Katrin Kuusemäe, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus, Luisa Värk).

2. Eesti seisukohad 11. juunil 2026 toimuval eurorühma kohtumisel ja 12. juunil 2026 toimuval majandus- ja rahandusnõukogu istungil

Märten Ross andis ülevaate Eesti seisukohtadest 11. juunil 2026 toimuval eurorühma kohtumisel ja 12. juunil 2026 toimuval majandus- ja rahandusnõukogu istungil.

Rahandusministeeriumi nõunik sõnas, et eurorühma istungil antakse ülevaate majanduse olukorrast, sealhulgas Rahvusvahelise Valuutafondi (inglise keeles *The International Monetary Fund*, edaspidi IMF) iga-aastasest euroalapoliitika ülevaatest. Istungil osaleb külalisena IMF-i peadirektor Kristalina Georgieva. Käsitletakse ka energiapuudust ja tehnoloogilist suveräänsust. Arutletakse, kuidas kujundada konkurentsivõimeline ja küberturvaline digimajandus. Ministrite õhtusöögil osaleb endine pikaajaline Eurorühma esimees Jean-Claude Juncker. Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu (inglise keeles *The Economic and Financial Affairs Council*, edaspidi ECOFIN) päevakorras olnud tubaka maksustamise pakett jäeti istungilt välja ning seetõttu ei ole see küsimus käesoleval kohtumisel enam aktuaalne. Eesti peamised vastuväited puudutasid diferentseeritud miinimummäärade käsitlemist vastavalt riikide elatusasemele ning indekseerimismehhanismi, mida peeti liialt maksusuveräänsust piiravaks ja tehniliselt keerukaks. Seetõttu ei toetanud

Eesti esitatud ettepanekut. Tutvustatakse ka 2026. aasta Euroopa poolaasta kevadpaketti, mis on põhiliselt seotud riigipõhiste soovitustega eelarve defitsiidi protseduuri küsimustes. Eestile liigse eelarve defitsiiti protseduuri ei alatatud, kuid Euroopa Komisjon teeb ettepaneku algetada see Bulgaariale. Pakett puudutas riigipõhise eelarvevabastuse klausli tõlgenduste muutmist. Viimane muudatus reeglistikus oli, et riigid võivad kaitsekulude erakorralise suurenemise argumendiga suurendada ajutiselt defitsiiti 1,5%, mida kasutasid paljud riigid (sealhulgas Eesti). Päevakorras on arutelu Euroopa Liidu turgude lõimimise ja finantsjärelevalve paketi (inglise keeles *Market Integration and Supervision Package*, edaspidi MISP) üle. Kuna eesistuja ei ole esitanud vastavat mõttepaberit, ei ole arutelu täpne fookus veel selge ning lähtutakse varasematest seisukohtadest. Samuti käsitletakse eraldi seadusandlikku algatust, mis puudutab süsinikupiiri meedet (SPIM). Meetme eesmärk on tagada, et Euroopa Liitu imporditavad teatud tooterühmad oleksid süsiniku hinnastamise seisukohalt võrreldavas olukorras Euroopa Liidu toodetega. Liikmesriikides on arutatud asjaomase toodete nimistu laiendamist. Eesti on nimistu mõõduka laiendamise põhimõtet toetanud, kuid leiab, et seda ei tuleks teha senisest oluliselt suuremas mahus ning säilitada tuleks selged põhikriteeriumid, mille alusel täiendusi tehakse. Seetõttu on tehtud ettepanek jääda eelnõu lõpphääletusel erapooletuks.

Annika Varik lisas, et Eesti seisukohti soovitakse täiendada, kuna arutelude käigus on ilmnunud, et SPIM nimistu laieneb.

Aivar Sõerd küsis, kuidas on komisjoni ettepanekus üles ehitatud vabastusklausli laiendamine seoses energiakulude kompenseerimise meetmega ning kas tegemist on täiendava kuni 0,3% ulatuses sisemajanduse koguproduktist võimaldatava kõrvalekaldega vabastusklausli raames. Lisaks küsis A. Sõerd, miks Eesti ei väljenda seisukohtades selgelt vastuseisu vabastusklausli laiendamisele energiasektori meetmete tarbeks.

Märten Ross vastas, et see ei ole fikseeritud juriidilises dokumendis, vaid Euroopa Komisjoni teatistes nõukogule. Ettepaneku kohaselt võiks riik kaitsekulude argumendil taotleda vabastusklausli alusel kahe aasta jooksul täiendavat kuni 0,3% ulatuses sisemajanduse koguproduktist ka investeeringutele, mida ei saa otseselt käsitada kaitsekuluinvesteeringutena. Menetlus näeb ette, et riik taotleb Euroopa Komisjonilt hinnangut riigieelarve trajektoori jätkusuutlikkuse kohta ning seejärel otsustab nõukogu nõusoleku andmise. Mõned riigid, sealhulgas Eesti ja Leedu, on 1,5% juba täitnud. M. Rossi hinnangul mõistis Euroopa Komisjon probleemi ning hiljutistes dokumentides asendati määr 1,8%-ga. M. Rossi sõnul ei ole sisu fossiilkütuste nõudlust toetavate kulude toetamine, vaid investeeringute toetamine ning 0,3% uusi investeeringuid on riikidel keeruline saada.

Peeter Tali tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti.

Otsustati:

2.1. Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti (konsensus: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Katrin Kuusemäe, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus, Luisa Värk).

3. Seisukoha andmine: Avalik konsultatsioon: Energiatõhusus – õigusraamistik pärast 2030. aastat

Kuldar Leis andis ülevaate avalikust konsultatsioonist: Energiatõhusus – õigusraamistik pärast 2030. aastat (Lisa 1). Taristuminister sõnas, et Euroopa Komisjon ootab tagasisidet kehtiva energiatõhususe direktiivi kohta, et viia olemasolevad energiatõhususe direktiivi meetmed kooskõlla 2040. aastaks Euroopa kliimamäärusega seatud eesmärkidega vähendada

kasvuhoonegaaside netoheidet 90% võrreldes 1990. aastaga. Tagasisidet palutakse direktiivi senise rakendamise kohta, võimalike lisameetmete vajaduse ja halduskoormuse kohta. Uusi 2030. aasta järgseid energiatõhususe sihttasemeid, mõõdikuid, eesmärke ja kohustusi avaliku konsultatsiooni raames ei esitata. Eesti seisukohad käsitlevad peamiselt riikliku paindlikkuse lisamist Euroopa Liidu energiatõhususe eesmärkide ja avaliku sektori hoonete rekonstrueerimise kohustuse täitmisel ning laiemal lähenemise vajadust, sealhulgas suuremat kooskõla energiapuuduse, taastuvenergia ja kliimaeesmärkidega. Kuigi konsultatsioon puudutab vaid energiatõhususe direktiivi, võtab Eesti seisukohta ka hoonete energiatõhususe direktiivi osas. Üldpõhimõttena toetab Eesti Euroopa Liidu energiatõhususe eesmärke pärast 2030. aastat, kuid peame vajalikuks oluliselt suuremat riiklikku paindlikkust eesmärkide täitmisel. Liikmesriikide lähteolud nagu energiasüsteemid, hoonefond, majandus, kliima- ja investeerimisvõimekus on väga erinevad ning ei ole omavahel võrreldavad. Samuti näeme probleemi energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte rakendamises, millele praktikas puuduvad selged meetodid, näiteks võrguarenduse või tööstuse või julgeolekuga seotud investeeringute hindamiseks. Eesti leiab, et energiatõhusust tuleb hinnata koos energiapuuduse, taastuvenergia ja kliimaeesmärkidega ning säilitada liikmesriikidele võimalus valida kõige sobivamad energiasäästu saavutamise meetmed. Energiatõhususe eesmärgid ei tohi takistada elektrifitseerimist, puhta tööstuse arengut ega kohalike energialahenduste kasutamist. Lisaks on oluline tagada ka õigusaktide ülene ühtlus energiatõhususe nõuete osas. Eesti jaoks puudutab üks kriitilisemaid küsimusi avaliku sektori hoonete 3% rekonstrueerimiskohustust, mille täitmine tooks kaasa suure investeerimisvajaduse ja halduskoormuse. Teeme ettepaneku rekonstrueerimiskohustuse baasaset regulaarselt üle vaadata, arvestades avaliku sektori hoonete lammutamise, müügi ja teiste teguritega. Eesti hinnangul peab raamistik võimaldama paindlikumat ja kulutõhusamat lähenemist, sealhulgas osaliste rekonstrueerimiste arvestamist, mis tähendab hoonete energiatõhususe direktiivi kohaste miinimumstandardite täitmist. Eesti seisukoht on, et ettevõtete kohustused peavad lähtuma tegelikust energiatarbimisest ja olema proportsionaalsed. Me ei toeta dubleerivat aruandlust olukorras, kui lihtsustatakse ESG- (inglise keeles *environmental, social, governance*) nõudeid. Seetõttu ei toeta Eesti ka valgete sertifikaatide süsteemi kohustuslikuks muutmist, kuna see suurendab ettevõtete halduskoormust. Avaliku konsultatsiooni raames tõstatab Eesti taas hoonete energiatõhususe kestliku liikuvuse nõuete küsimuse, kus peame oluliseks majandusliku mõistlikkuse ja tehnoloogiliste arengute arvestamist.

Urve Tiidus andis ülevaate [majanduskomisjoni arvamusest](#) ja arutelust ning märkis, et komisjon otsustas toetada Vabariigi Valitsuse esitatud Eesti seisukohti. Komisjoni otsus oli konsensuslik.

Urve Tiidus küsis selgitust valgete sertifikaatide olemuse kohta.

Ivo Jaanisoo vastas, et valge sertifikaat on turupõhine energiasäästu tõendamise mehhanism, mida on rakendatud näiteks Prantsusmaal. See toimib suurematel turgudel, kus on palju erinevaid energiatootjaid, kes on otsestes lepingulistest seostest suurte energiatarbijatega. Eestis selline lahendus praktikas ei toimiks, kuna meie turg on liiga väike. Valge sertifikaat tähendab, et kui energiamüüja suudab tõendada teatud hulga energia kokkuhoidu, siis saab ta selle eest sertifikaate, millega vastaval börsil kaubelda. Teemat on analüüsinud Tallinna Tehnikaülikooli eksperdid, kus selgus, et Eestis oleks see liigselt bürokraatlik ja ei tooks vajalikku tulemust. Kaaluda võiks seda vaid üleeuroopaliselt või regioonipõhiselt, kuid mitte riigisiselt.

Peeter Tali küsis, milline on tõenäosus, et võetakse arvesse Eesti skeptilisi ja mitte-toetavaid seisukohti.

Kuldar Leis vastas, et loodetavasti jõutakse soovitud tulemusteni ning näiteks elektrilaadijate osas on Eesti seisukohtadega liitumas ka teised liikmesriigid.

Ivo Jaanisoo lisas, et kuigi energiasäästukohustus on siseriiklikult juba üle võetud, siis direktiivi ülevõtmisega sisustame seda konkreetsemate tegevustega. Teiste riikide praktikast nähtub, et direktiivi ülevõtmine on keeruline ning tähtaegselt on seda suutnud teha vaid üksikud riigid. Kuna tegemist on arvamusküsitlusega, millele järgneb tõenäoliselt Euroopa Komisjoni eelnõu ja seejärel teised menetlustapid, on igas etapis võimalus kaasa rääkimiseks.

Peeter Tali tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega.

Otsustati:

3.1. Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega (konsensus: Lea Danilson-Järg, Katrin Kuusemäe, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus, Luisa Värk).

4. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi osas, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning laste seksuaalset kuritarvitamist kujutava materjali vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK – COM(2024) 60

Andreas Kangur andis ülevaate Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi osas, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning laste seksuaalset kuritarvitamist kujutava materjali vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK – COM(2024) 60. Justiits- ja Digiministeeriumi karistusõiguse ja menetluse talituse juhataja sõnas, et direktiivi läbirääkimiste käigus selgus, et Eesti jäi vähemusse. Enamik Euroopa Liidu liikmesriike olid arvamusel, et lastevastaste seksuaalkuritegude aegumistähtaega tuleks pikendada või aegumistähtajad kaotada. Aegumistähtaegade pikendamine võib aga endast kujutada ohtlikku pretsedenti, kus Euroopa Liit sekkub liikmesriikide õigusesse. Tehakse ettepanek olemasolevat Eesti seisukohta muuta, arvestades et lastevastaste seksuaalkuritegude aegumistähtaegade osas meil teiste riikide toetust ei ole. Ka siseriiklikult on kõlanud ettepanekuid Eestis aegumistähtajad kaotada, mis seni veel toetust ei ole leidnud. Kompromissina pakutakse läbirääkimistel muuta kõige raskemate kuritegude puhul aegumistähtaega vähemalt 30 aastat alates kannatanu täisealiseks saamisest, mida on põhjendatud erinevate empiiriliste uuringutega. Ettepanek on muuta seisukohta, et Eesti saaks põhimõtteliselt toetada aegumistähtaegade pikenemist.

Lea Danilson-Järg andis ülevaate [õiguskomisjoni arvamusest](#) ja arutelust ning märkis, et komisjon otsustas toetada Vabariigi Valitsuse esitatud Eesti seisukohti. Komisjoni otsus oli konsensuslik.

Peeter Tali tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas õiguskomisjoni arvamusega.

Otsustati:

4.1. Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas õiguskomisjoni arvamusega (konsensus: Lea Danilson-Järg, Katrin Kuusemäe, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus, Luisa Värk).

5. Seisukoha andmine: drooni- ja droonitõrjevaldkonna turvalisuse tegevuskava osas – COM(2026) 81

Regina Tagger andis ülevaate drooni- ja droonitõrjevaldkonna turvalisuse tegevuskava osas – COM(2026) 81. Riigikantselei strateegiabüroo innovatsioonivaldkonna nõunik sõnas, et Eesti seisukohad Euroopa Komisjoni drooni- ja droonitõrje tegevuskava kohta koostati koostöös ministeeriumide, ettevõtete, liitude ja akadeemiatega. Seisukohad on kooskõlas valmimisel oleva Eesti mehitamata sõidukite sektori arengu lähtealuste ja teekaardiga 2026–2030 ning Euroopa Komisjoni algatustega. Eesti peab oluliseks väikeettevõtete toetamist ja tööstuse testimisvõimekuse arendamist, sealhulgas idapiiri piirkonna testimisvõimaluste kasutamist. Toetame Euroopa Komisjoni eesmärki arendada testimistarkust ja satelliitkeskusi. Reguleerimise osas leiame, et droonide käitamise ja registreerimise nõuete laiendamise eel tuleb hinnata mõju, tehnilist teostatavust ning andmete kogumise, jagamise ja kasutamise võimekust. Samuti peame oluliseks elutähtsa ja kriitilise taristu kaitset, sealhulgas merealuse taristu valdkonnas koostööprogrammides osalemist. Eesti toetab integreeritud õhuseire arendamist piiriüleses koostöös kooskõlas NATO standarditega ning liikmesriikide koostööprojekte idapiiri seire ja droonitõrje tugevdamiseks.

Ülle Hanson lisas, et jätkuaruteludes Euroopa Liidu tasandil lähtume varasematest seisukohtadest, eelkõige rahastusinstrumentide ja mitmeaastase finantsraamistiku vahendite kavandamisel..

Vladimir Arhipov andis ülevaate [riigikaitsekomisjoni arvamusest](#) ja arutelust ning märkis, et komisjon otsustas toetada põhimõtteliselt Vabariigi Valitsuse esitatud Eesti seisukohti määruse eelnõu kohta. Tulenevalt riigikaitsekomisjoni 18.05.2026 istungil toimunud arutelust tegi riigikaitsekomisjon ettepaneku kaaluda Eesti seisukohtadesse nelja täpsustuse lisamist. Komisjoni otsus oli konsensuslik.

Urve Tiidus küsis, milline on tõenäosus, et Eestisse rajatakse testimisüksus.

Regina Tagger vastas, et ligikaudu kuu aja taguse info kohaselt on DG HOME'i droonitõrje eksperdirühm loonud Belgias testkeskuse. Järgnevatel aastatel kavandatakse üle Euroopa eri asukohti, kliimavõõrmeid ja võimekusi arvestavaid satelliitkeskusi, kuid konkreetseid asukohti ei ole seni kindlaks määratud. Eesti näeb idapiiri ja Balti riikide kontekstis vajadust arendada elektroonilise sõjapidamise tehnoloogiate testimisvõimekust. Satelliitkeskuste edasiste arutelude kohta täpsem info praegu puudub.

Peeter Tali märkis, et seisukohti täpsustati selliselt, et sõnastus muudeti Ida-Euroopa riikide asemel Euroopa Liidu idapiiri riikideks. Kõneleja hinnangul on testimiskeskuse paiknemine põhjendatud riikides, kus droonioht ja GNSS-signaali häirimine on vahetult tajutavad, eelkõige Soomes, Eestis, Lätis, Leedus, Poolas või Rumeenias.

Peeter Tali tegi ettepaneku põhimõtteliselt toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti võttes arvesse riigikaitsekomisjoni arvamust muuta Vabariigi Valitsuse seisukohti 1.2; 1.8 ja 1.13 ning lisada Vabariigi Valitsuse seisukohtadesse punkt 1.14.

Otsustati:

5.1. Põhimõtteliselt toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti võttes arvesse riigikaitsekomisjoni arvamust muuta Vabariigi Valitsuse seisukohti 1.2; 1.8 ja 1.13 ning lisada Vabariigi Valitsuse seisukohtadesse punkt 1.14 (konsensus: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Katrin Kuusemäe, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Urve Tiidus, Luisa Värk).

Läbirääkijatel lähtuda Vabariigi Valitsuse seisukohtadest võttes arvesse Euroopa Liidu asjade

komisjoni muudatused:

1.1 Toetame droonide ja droonivastaste süsteemide Euroopa tehnoloogilise ja tööstusliku võimekuse tugevdamist. Euroopa Liidu rahastusvahendid peavad olema ligipääsetavad ka väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ja iduettevõtjatele ning toetama kogu arendusahelat alates teadus- ja arendustegevusest kuni tööstusliku kasutuselevõtuni.

1.2 Toetame Euroopa Liidu rahastusvahendite toel drooni- ja droonitõrjetehnoloogiate testimis-, valideerimis- ja sertifitseerimisvõimekuse arendamist liikmesriikides. Testimiskeskuste võrgustik peab kujunema regionaalselt tasakaalustatult, et vältida vastavate võimekuste koondumist üksnes valitud riikidesse. Toetame vähemalt ühe strateegilise tähtsusega testimis- ja arenduskeskuse paiknemist Euroopa Liidu idapiiri riikides eesmärgiga arvestada piirkonna julgeolekuriskide ja vajadustega ning tagada ettevõtjatele, teadusasutustele ja avalikule sektorile ligipääs tarkvara, riistvara ja elektroonilise sõjapidamise võimekuste testimisele realistlikes operatiivtingimustes.

1.3 Peame oluliseks Euroopa Liidu droonide liikluskorralduse raamistikku (U-space) kiiremat ja ühtlasemat rakendamist Euroopa Liidus, et toetada droonide ohutut, automatiseeritud ja kergesti laiendatavat käitamist. Selleks on vajalikud selged Euroopa Liidu rakendusmeetmed ja praktiline tugi liikmesriikidele, aga ka kontseptsiooni väljatöötamine universaalseteks teenusteks, mida rakendada väljaspool U-space'i raamistikku ning piloodi otsest vaatevälja.

1.4 Toetame mehitamata õhusõiduki süsteemide geograafiliste piirkondade teabe kättesaadavuse parandamist ja geotarastamise tehniliste nõuete väljatöötamist, mis aitaksid vältida nõuetele vastavate droonide tahtmatut käitumist ja nende sisenemist geograafilistele piirangualadele.

1.5 Toetame droonikäitajate registreerimise ja droonide kaugtuvastamise arendamist eesmärgiga parandada jälgitavust ja järelevalvet, kuid esmalt tuleks keskenduda kehtivate nõuete paremale rakendamisele. Teeme ettepaneku täiendada Euroopa Liidu alusregulatsioone sättega, mis kohustaks kõigis liikmesriikides drooni käitajat ja pilooti siduma temale väljastatud käitaja või piloodi andmed või muud vajalikud isikuandmed drooni identifitseerimiseadmega. Enne registreerimis- ja identifitseerimisnõuete võimalikku laiendamist väiksematele droonidele on vajalik koos liikmesriikidega hinnata selle mõjusid ja tehnilist teostatavust ning tagada andmete kogumise, jagamise ja kasutamise suutlikkus.

1.6 Toetame elutähtsa taristu droonirünnakutele vastupidavuse testimist ning peame vajalikuks riskipõhist lähenemist droonikaitse- ja -tõrjemeetmete rakendamisel. Toetame Euroopa Liidu tasandil mittesiduvate juhiste väljatöötamist elutähtsa taristu kaitseks, mis kirjeldaksid nii võimalikke passiivseid lahendusi nagu võrkude paigaldamine kui ka aktiivseid lahendusi, näiteks side segamine.

1.7 Toetame meredomeeni olukorrateadlikkuse ühist tugevdamist, et avastada ja tõrjuda peal- ja allveedroonidega seotud ohte, kasutades selleks muu hulgas droonitehnoloogiat. Peame oluliseks Euroopa Komisjoni kavandatava algatuse elluviimist, arvestades muu hulgas Läänemere piirkonna julgeoleku eripära ja kriitilise meretaristu kaitse vajadust.

1.8 Peame põhjendatuks, et tegevuskava hõlmab lisaks õhust raskematele mehitamata õhusõidukitele ka õhupalle. Droonivastased meetmed, eeskätt seire- ja tuvastuslahendused, peavad käsitlema ka selliseid lennuvahendeid. Toetame selliste ohtude käsitlemist terviklikus valmisoleku ja hübriidohtudele reageerimise raamistikus.

1.9 Toetame droonitegevuse integreeritud õhuseire arendamist ja selleks asjakohaste

andmete integreerimist ühtsetesse kuvamissüsteemidesse, drooniintsidentide teabevahetuse tugevdamist ning avastamis-, jälgimis- ja tuvastusvõime sidumist riiklike piirivalve- ja julgeolekusüsteemidega. Peame oluliseks, et lähenemine oleks tehnoloogianeutraalne ning toetaks koostalitlusvõimet nii riigisisesele kui ka rahvusvahelisele, sealhulgas vastavuses NATO standarditega.

1.10 Toetame mobiilsidevõrkudel põhinevate droonide avastamise lahenduste järkjärgulist kasutuselevõttu, sealhulgas ühendatud ja ühendamata (nt õhupallid) droonide tuvastamiseks. Samas peame oluliseks, et enne õiguslike muudatuste tegemist selgitataks põhjaliku tehnilise analüüsi käigus välja vajalikud tehnilised tingimused, küberturvalisuse nõuded ja võimalik mõju sidevõrkude tavapärasele toimimisele.

1.11 Toetame tsiviil- ja militaarvaldkonna koostöö tugevdamist drooniohtude käsitlemisel ühisõppuste, selgete koostööprotokollide, ühtlustatud andmevormingute ning praktiliste juhiste kaudu, mis toetaksid valimisoleku ja koostalitlusvõime arendamist.

1.12 Rõhutame, et Euroopa kaitsevalmiduse tugevdamisel drooniohtude tõrjumiseks on vajalik suurendada Euroopa Liidu eelarvelist toetust liikmesriikidele droonide ja droonitõrje prioriteetses võimevaldkonnas, sealhulgas tuginedes loodavatele Euroopa ühishuviprojektidele, eelkõige drooni ja droonitõrje ning idapiiri kaitse ühishuviprojektidele (Eastern Flank Watch). Toetame Ukrainaga drooniliidu algatuse käivitamist, et kasutada ära Ukraina kogemusi ja tööstusbaasi.

1.13 Toetame droonidega seotud õppekavade arendamist, inseneeriale ja robotikale suunatud õppe alustamist võimalikult varases haridusastmes ning liikmesriikide vahelist koostööd ühtsete väljaõppe mudelite kujundamisel.

1.14 Eesti toetab võimaluste loomist, et droonivaldkonna õppekavade, kompetentsikeskuste ja regionaalsete testimisvõimekuste arendamiseks oleks võimalik taotleda sihipärast rahastust nii olemasolevatest Euroopa Liidu programmidest kui ka järgmise eelarveperioodi vahenditest.

6. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse meetmete raamistik tööstussuutlikkuse ja süsinikuheite vähendamise kiirendamiseks strateegilistes sektorites ning muudetakse määrusi (EL) 2018/1724, (EL) 2024/1735 ja (EL) 2024/3110 – COM(2026) 100

Kaspar Peek andis ülevaate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest, millega kehtestatakse meetmete raamistik tööstussuutlikkuse ja süsinikuheite vähendamise kiirendamiseks strateegilistes sektorites ning muudetakse määrusi (EL) 2018/1724, (EL) 2024/1735 ja (EL) 2024/3110 – COM(2026) 100. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööstusvaldkonna juht sõnas, et tööstuse osakaal Euroopa Liidu sisemajanduse koguproduktis on viimase 25 aasta jooksul vähenenud 17%-lt 14%-le ning energiamahukate tööstuste tootmine on ligikaudu viimase seitsme aasta jooksul kahanenud ligi 20%. Samal ajal on suurenenud sõltuvus kolmandatest riikidest, näiteks elektrisõidukite väärtusahelas on Hiina päritolu komponente neli korda enam kui sisepõlemismootoriga sõidukites ning Hiinast pärineb 50% Euroopa Liidus kasutatavatest akudest, 94% päikeseenergia moodulitest ja 50% inverteritest. Kavandatava määrusega soovitakse anda riigihangetes paindlikult eeliseid Euroopa Liidu päritolu ja madala CO₂-heitega toodetele, säilitades võimaluse eelistada muid tooteid juhul, kui Euroopa Liidu tooteid hankes ei osale või kui nende hind ületab teiste pakkumuste hinda vähemalt 25%. Täpsustati Euroopa Liidu päritolu määratlust, sealhulgas vabakaubanduslepingutega hõlmatud riikide käsitlust, kehtestatakse strateegilistes välisinvesteeringute sõelumise kriteeriumid

ning nähakse ette tööstusprojektide loamenetluste lihtsustamine ja digitaliseerimine, et kiirendada investeringute ja tootmise käivitamist Euroopas.

Urve Tiidus andis ülevaate [majanduskomisjoni arvamusest](#) ja arutelust ning märkis, et komisjon otsustas toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti. Komisjoni otsus oli konsensuslik.

Peeter Tali sõnas, et kui Euroopa eelistab rohelise energia või madala tootmispõhise süsinikuheitega tooteid, võib see suurendada sõltuvust kolmandatest riikidest, eelkõige Hiinast, juhul kui Euroopa tootjad ei suuda samaväärset tootmisvõimekust tagada. Sellisel juhul võib Euroopa kliimapoliitika toetada väliste tootjate konkurentsieelist. P. Tali küsis, kas selles nähakse riski.

Kaspar Peek vastas, et teatavad riskid on olemas, kuid Euroopa rohelise energia kättesaadavus on piisav ning selle kasutamist tõendavad sertifikaadid ei ole üldjuhul kulukad. Seetõttu ei mõjuta pruuni ega rohelise energia kasutamine tootmises Euroopa konkurentsivõimet otseselt negatiivselt.

Urve Tiidus küsis, kas on määratud tase, mida saavutada ja tähtaeg, millal selleni jõuda.

Kaspar Peek vastas, et 20%-ni tööstuse toodanguga sisemajanduse koguproduktist soovitakse jõuda 2040. aastaks.

Pedro Pokk täpsustas, et ambitsioon on seatud 2035. aastaks ning selle saavutamine sõltub sellest, kui kiiresti suudab Euroopa suurendada tootmist määrusega hõlmatud sektorites. Euroopa Komisjoni hinnangul on eesmärk saavutatav.

Peeter Tali tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega.

Otsustati:

6.1. Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega (konsensus: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Katrin Kuusemäe, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Urve Tiidus, Luisa Värk).

7. Info ja muud küsimused

Peeter Tali andis teada, et järgmine ELAKi istung toimub esmaspäeval, 8. juunil kell 13.30 ELAKi ruumis P280. P. Tali märkis, et kohtus Ungari suursaadikuga Eestis, kes esitas küllakutse Ungarisse.

Otsustati:

7.1. Määrata EL asjade komisjoni liige majanduskomisjonis Urve Tiidus vastutavaks ettekandjaks Euroopa Komisjoni rakendusmääruse, millega kehtestatakse lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise võrdlusaluste väärtused ajavahemikuks 2026–2030 vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikele 2, osas (konsensus: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Katrin Kuusemäe, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Urve Tiidus).

7.2. Määrata EL asjade komisjoni liige õiguskomisjonis Lea Danilson-Järg vastutavaks ettekandjaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse osas, mis käsitleb äriühingute 28. õigusraamistikku - „EU INC.“ – COM(2026) 321, COM(2026) 320 (konsensus: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Katrin Kuusemäe, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Urve Tiidus).

(allkirjastatud digitaalselt)
Peeter Tali
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Roosmarii Kukk
protokollija